Eduskunta / valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Valtiovarainministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto TAE2019 PL28

Eduskunnan verojaosto on sähköpostiviestissään 1.11.2018 pyytänyt valtiovarainministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019. Alla on kuvattu valtiovarainministeriön hallinnonalan osalta talousarvioesityksen keskeisiä kohtia pääluokassa 28 (poislukien kuntatalous).

Valtiovarainministeriön toimialan tavoitteet talousarvioesityksessä

Valtiovarainministeriön yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

Suomen talous
- Työllisyysaste nousee, tuottavuus kasvaa

Valtiontalous
- Valtiontalous vahvistuu, kestävyysvaje pienenee ja velkaantumisaste alenee
- Verovaje on alhainen

Kuntatalous
- Kuntatalouden rahoitusasema paranee

Valtion alue- ja paikallishallinto
- Alue- ja paikallishallinto on selkeä ja yksinkertainen sekä tukee julkiselle taloudelle asetettujen tavoitteiden toteutumista

Julkisen hallinnon yhteinen kehittäminen
- Julkisen hallinnon digitalisaatiokehitys ja hyvä tiedonhallinta tehostavat ja parantavat julkisia palveluita
- Valtionhallinnon keskitettyjen palvelujen kustannukset alenevat ja tuottavuus paranee toimitilahallinnon, tietotekniikkapalvelujen sekä talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen osalta.

Valtiovarainministeriön pääluokan 28 määrärahat

Valtiovarainministeriön hallinnonalalle ehdotetaan määrärahoja yhteensä 17,5 mrd. euroa, joka on n. 280 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Hallinnonalan määrärahoista kunnille maksettavien avustusten osuus on 49 %, valtion maksamien eläkkeiden ja korvausten 29 %, EU-maksujen 12 %, energiaverotuen 1,6 %

ja Ahvenanmaan maakunnalle suoritettavien maksujen 1,6 %. Pääluokan määrärahoista virastojen toiminta- ja kulutusmenojen osuus on 8 %.

Virastojen toimintamenot

Virastojen toimintamäärärahoja alennetaan myös vuonna 2018 n. 1 %:n yleisellä toimintamenosäästöllä, valtionhallinnon 0,5 %:n tuottavuusleikkauksella sekä n. 0,5 %:n toimitilamenosäästöllä. Virastojen toimenpiteitä edellyttävät toimintamenosäästöt ovat n. 2% toimintamenoista. Virastojen henkilöstömäärä vähenee edelleen eläköitymisen ja määrärahojen alenemisen vuoksi. Toimintamenoihin sisältyy määrärahalisäykset virkaehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin.

Yllä olevien määrärahasäästöjen lisäksi kilpailukykysopimuksen (Kiky) mukaisten työnantajamaksujen alennusten ja eläkemaksumuutosten vaikutukset on huomioitu kustannusneutraalisti määrärahoissa.

Verotus ja tulli

Verohallinnon ja Tullin toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 581 milj. euroa. Menoihin sisältyy 12 milj. euroa kansallisen tulorekisterin toimintamenoja. Lisäksi takaisin maksettaviin veroihin ja verotukseen liittyviin korkomenoihin ehdotetaan 36 milj. euroa arviomäärärahoja.

Verohallinnon määrärahoihin momentilla 28.10.01 sisältyy edelleen yhteensä 8,3 milj. euron lisäys harmaan talouden torjuntaan. Lisäys on jatkoa aiempien kehyspäätösten lisäyksille ja se on tehty vuosia 2015 – 2018 ja vuosia 2016 – 2019 koskevissa kehyspäätöksissä. Lisäys vaikuttaa edelleen vuoden 2019 talousarvioesityksessä määrärahaa korottavana määränä.

Tullin määrärahoihin momentille 28.10.02 sisältyy hallitusohjelman mukainen 4 milj. euron lisäys sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoitoon, joka tehtiin kehyspäätöksessä vuosille 2017 – 2019 sekä vuoden 2016 talousarvioon. Lisäys vaikuttaa edelleen vuoden 2018 talousarvioesityksessä määrärahaa korottavana määränä. Tullille esitetään 3,94 milj. euron lisäystä viidennen rahanpesudirektiivin edellyttämän pankki- ja maksutilirekisterin luomiseen. Rekisteri palvelee kaikkia rahanpesun torjuntaan osallistuvia viranomaisia.

Palvelut valtioyhteisölle

Palveluihin valtioyhteisölle ehdotetaan 37 milj. euroa. Määrärahat sisältävät Valtiokonttorin, Palkeiden ja Valtorin toimintamenot. Senaatti-kiinteistöjen investointivaltuuden enimmäismääräksi ehdotetaan 240 milj. euroa. Pääosa palveluista rahoitetaan omakustannushintaisena maksullisena toimintana. Tämän lisäksi Valtiokonttori tuottaa valtion keskitettyjä palveluita mm. varainhankinnan ja keskuskirjanpidon osalta.

Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

Tilastotoimeen, valtion taloudelliseen tutkimukseen ja rekisterihallintoon ehdotetaan yhteensä 86 milj. euroa. Summasta 49 milj. euroa ehdotetaan Tilastokeskuksen toimintamenoihin, 29 milj. euroa Väestörekisterikeskuksen toimintamenoihin ja 3,5 milj. euroa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenoihin. Lisäksi sähköisen tunnistautumisen menoihin ehdotetaan erillistä 5 milj. euron määrärahaa.

Valtion alue- ja paikallishallinto

Aluehallintoviraston ja maistraattien toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 79 milj. euroa. Lisäksi Valtion lupa- ja valvontaviraston (Luova) toimeenpanohankkeen kustannuksiin ehdotetaan 1,8 milj. euroa. Uuden viraston on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2021 alussa.

Maakunta- ja sote-uudistus

Maakunta- ja sosiaali ja terveydenhuollon (sote) uudistuksen valmisteluun ehdotetaan 211 miljoonan euron määrärahaa. Rahoitusta osoitetaan

- uudistuksen valmisteluun sekä väliaikaishallinnon ja maakuntien kustannuksiin
- muutosjohtamiseen
- tietojärjestelmien ja tietohallinnon kehittämiseen sekä muutostöihin
- maakuntien yhteisten palvelukeskusten perustamiseen ja toimintaan.

Valtion eläkemenot ja korvaukset

Valtion maksamiin eläkkeisiin ja korvauksiin ehdotetaan 5,1 mrd. euroa, joka on 115 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Kasvu aiheutuu pääosin eläkkeiden volyymikasvusta ja eläkkeisiin tehtävistä indeksitarkistuksista. Sotilastapaturmalain edellyttämiin korvauksiin ehdotetaan 2,5 milj. euroa.

Talouspäällikkö Jan Holmberg
Puh +358-40-8416499
jan.holmberg@vm.fi